

Vyhláška č. 192/2015 Z. z.

Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 553/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na prevádzku zdravotníckych zariadení z hľadiska ochrany zdravia

<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2015-192>

Čiastka	59/2015
Platnosť od	14.08.2015
Účinnosť od	01.09.2015

Aktuálne znenie 01.09.2015

192

VYHLÁŠKA

Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky

z 28. júla 2015,

ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 553/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na prevádzku zdravotníckych zariadení z hľadiska ochrany zdravia

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky podľa § 62 písm. b) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ustanovuje:

ČI. I

Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 553/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na prevádzku zdravotníckych zariadení z hľadiska ochrany zdravia sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 5 ods. 1 úvodzacia veta znie:

„(1) Pri ošetrovaní pacienta, pri zaobchádzaní so zdravotníckymi pomôckami, manipulácii s biologickým materiálom a pri zaobchádzaní s bielizňou je potrebné dodržiavať tieto zásady:“.

2. V § 5 ods. 1 písm. a) sa vypúšťa časť vety za bodkočiarkou.

3. V § 5 ods. 1 sa za písmeno a) vkladá nové písmeno b), ktoré znie:

„b) pokožka rúk zamestnanca zariadenia musí byť bez poranení a infekcií, nechty musia byť krátke, upravené, čisté, nenalakované, nesmú byť gélové alebo umelé; na rukách nesmú byť prstene a náramky,“.

Doterajšie písmená b) až p) sa označujú ako písmená c) až q).

4. V § 5 ods. 1 písmeno d) znie:

„d) vykonávať umývanie rúk, hygienickú dezinfekciu rúk, chirurgickú dezinfekciu rúk, predoperačnú prípravu rúk, starostlivosť o pokožku rúk a používať ochranné rukavice podľa pracovných postupov uvedených v prílohe č. 1a,“.

5. V § 5 sa vypúšťa odsek 6.

6. Za prílohu č. 1 sa vkladá príloha č. 1a, ktorá vrátane nadpisu znie:

„Príloha č. 1a k vyhláške č. 553/2007 Z. z.

PRACOVNÉ POSTUPY

A. Umývanie rúk

1. Cieľ: mechanické odstránenie viditeľného znečistenia rúk, organických a anorganických nečistôt.

2. Indikácie

a) príchod na pracovisko,

b) viditeľné znečistenie rúk špinou, krvou alebo inými telesnými tekutinami,

c) súčasť osobnej hygieny pred jedlom, po použití toalety,

d) možná alebo dokázaná kontaminácia rúk mikroorganizmami tvoriacimi spóry, napríklad *Clostridium difficile* v rámci kombinovaného ošetrovania rúk, ktoré je uvedené v časti C.

3. Prípravky a pomôcky

a) umývacia emulzia s pH neutrálnym k pokožke bez obsahu účinnej dezinfekčnej látky, kompatibilná s prípravkami určenými na dezinfekciu a starostlivosť o pokožku rúk deklarovaná výrobcom,

b) dávkovač alebo uzatvorená nádoba s dávkovacou pumpou,

c) jednorazové papierové utierky v uzatvorenom zásobníku na utretie rúk.

4. Postup

- a) navlhčiť ruky vodou,
- b) aplikovať umývaciu emulziu do dlane, rozotrieť na celé ruky a malým množstvom vody napeniť,
- c) ruky opláchnuť pod tečúcou vodou, aby na nich nezostali zvyšky umývacej emulzie,
- d) ruky umývať nie dlhšie ako jednu minútu,
- e) utrieť dosucha jednorazovými papierovými utierkami,
- f) utierkou uzavrieť vodovodnú batériu.

5. Umiestnenie dávkovačov alebo nádob s dávkovacou pumpou

- a) na stene pri vodovodnej batérii,
- b) na umývadle.

6. Čistenie, dezinfekcia a označovanie dávkovačov alebo nádob s dávkovacou pumpou na opakované použitie

- a) po úplnom spotrebovaní prípravku sa dávkovač, nádoba a dávkovací mechanizmus vyčistia a vydezinfikujú dezinfekčným prípravkom v súlade s odporúčaním výrobcu,
- b) po naplnení dávkovača alebo nádoby s dávkovacou pumpou sa etiketa označí názvom prípravku, číslom šarže, dátumom expirácie uvedenom na balení, z ktorého boli dávkovač alebo nádoba opakovane naplnené, ako aj dátumom otvorenia originálneho balenia a dátumom naplnenia dávkovača alebo nádoby s dávkovacou pumpou.

B. Hygienická dezinfekcia rúk

1. Cieľ: rýchla redukcia prechodnej mikroflóry kože rúk ako prevencia prenosu mikroorganizmov.

2. Indikácie

- a) pred a po každom kontakte s pacientom v rámci diagnostiky a ošetrovania vrátane podania ruky, pomáhania v pohybe,
- b) pred a po invazívnych zákrokoch, ako sú napríklad odbery krvi, podávanie injekcií a infúzií, punkcie, zavádzanie a odstraňovanie intravenózných katétrov, manipulácia a odstraňovanie močových katétrov, endoskopické výkony, manipulácia s invazívnymi pomôckami, a to aj pri použití ochranných rukavíc,
- c) pred manipuláciou s liekmi a prípravou infúzií,
- d) po kontakte s akýmkoľvek predmetom alebo povrchom v bezprostrednom okolí pacienta,
- e) po kontakte s biologickým materiálom, ako je krv, telesné tekutiny, sekréty, exkrementy a po kontakte so sliznicami, krytou ranou, porušenou kožou pacienta, a to aj pri použití ochranných rukavíc,
- f) v priebehu vyšetrenia alebo ošetrovania jedného pacienta, ak sa postupuje od kontaminovanej časti tela k čistej,
- g) po zvrhnutí jednorazových sterilných a jednorazových ochranných rukavíc.

Pri indikáciách uvedených v tomto bode sa pred hygienickou dezinfekciou nevykonáva umývanie rúk.

3. Prípravky a pomôcky

- a) tekutý alkoholový dezinfekčný prípravok, ktorý spĺňa tieto požiadavky: expozičný čas 30 sekúnd, účinnosť podľa technických noriem,^{11a)} kompatibilita s prípravkami určenými na umývanie a starostlivosť o pokožku rúk deklarovaná výrobcu,
- b) dávkovač, uzatvorená nádoba s dávkovacou pumpou alebo nádobka vreckového balenia.

Odporúča sa, aby alkoholový dezinfekčný prípravok na báze etanolu obsahoval najmenej 80 % (hmotnostných, w/w) alkoholu a na báze propanolu 75 % (hmotnostných, w/w) alkoholu.

4. Postup

- a) alkoholový dezinfekčný prípravok naniesť do suchej dlane v množstve dostatočnom na pokrytie rúk, minimálne 3 ml,
- b) dôkladne rozotrieť a navlhčiť všetky miesta na rukách, zvýšenú pozornosť venovať najmä končekom prstov a palcov,
- c) ruky udržiavať vlhké vtieraním po celý expozičný čas 30 sekúnd,
- d) ruky neoplachovať, neutierať, nechať voľne vyschnúť.

5. Umiestnenie dávkovačov alebo nádob s dávkovacou pumpou

- a) v zóne pacienta,
- b) na miestach, kde sa poskytuje zdravotná starostlivosť.

6. Čistenie, dezinfekcia a označovanie dávkovačov alebo nádob s dávkovacou pumpou na opakované použitie: podľa postupu, ktorý je uvedený v časti A bode 6.

C. Kombinované ošetrovanie rúk

1. Cieľ: redukcia prechodnej mikroflóry kože rúk a odstránenie spór mikroorganizmov tvoriacich spóry.

2. Indikácie: pri dokázanej alebo možnej kontaminácii rúk mikroorganizmami tvoriacimi spóry, napríklad *Clostridium difficile*.
 3. Prípravky a pomôcky
 - a) prípravky a pomôcky, ktoré sú uvedené v časti B bode 3,
 - b) prípravky a pomôcky, ktoré sú uvedené v časti A bode 3.
 4. Postup
 - a) po zvlčení jednorazových ochranných rukavíc vykonať hygienickú dezinfekciu rúk podľa postupu, ktorý je uvedený v časti B bode 4,
 - b) umyť ruky podľa postupu, ktorý je uvedený v časti A bode 4.
- D. Chirurgická dezinfekcia rúk**
1. Cieľ: odstránenie prechodnej a redukcia trvalej mikroflóry kože rúk a predlaktí ako prevencia kontaminácie operačnej rany mikroflórou kože rúk.
 2. Indikácie
 - a) súčasť predoperačnej prípravy rúk pred chirurgickým výkonom,
 - b) pred použitím jednorazových sterilných rukavíc v indikáciách, ktoré sú uvedené v časti G bode 1.2.

Pri výkonoch, pred ktorými sa vykonáva chirurgická dezinfekcia rúk, nesmú byť na rukách hodinky.
 3. Prípravky a pomôcky
 - a) tekutý alkoholový dezinfekčný prípravok, ktorý spĺňa tieto požiadavky: expozičný čas podľa odporúčaní výrobcu, účinnosť podľa technickej normy,^{11b)} kompatibilita s prípravkami určenými na umývanie a starostlivosť o pokožku rúk deklarovaná výrobcom,
 - b) pákový alebo bezdotykový dávkovač.
 4. Postup
 - a) alkoholový dezinfekčný prípravok naniesť do suchej dlane v množstve potrebnom na úplné pokrytie rúk a predlaktí,
 - b) dôkladne rozotierať na všetky miesta na rukách a predlaktiach,
 - c) ruky a predlaktia udržiavať vlhké vtieraním po celý expozičný čas podľa odporúčaní výrobcu, alkoholový dezinfekčný prípravok je potrebné naniesť opakovane,
 - d) ruky neoplachovať, neutierať, po uplynutí expozičného času nechať voľne vyschnúť,
 - e) jednorazové sterilné rukavice navliekať na suché ruky.
 5. Čistenie, dezinfekcia a označovanie dávkovačov na opakované použitie: podľa postupu, ktorý je uvedený v časti A bode 6.
- E. Ošetrovanie pokožky rúk**
1. Cieľ: zabrániť stratám vody z pokožky a udržiavať pokožku jemnú, pružnú a neporušenú, aby bola zachovaná jej prirodzená ochranná bariéra proti vplyvom prostredia a predchádzalo sa osídľovaniu pokožky rúk patogénnymi mikroorganizmami.
 2. Indikácie
 - a) opakovane v priebehu dňa podľa stavu pokožky,
 - b) súčasť predoperačnej prípravy rúk medzi operačnými výkonmi a po skončení operačného programu.
 3. Prípravky a pomôcky: ošetrojúci prípravok určený na starostlivosť o pokožku rúk kompatibilný s prípravkami určenými na umývanie a dezinfekciu rúk deklarovaný výrobcom.
 4. Postup
 - a) naniesť malé množstvo prípravku na chrbát ruky,
 - b) rovnomerne rozotrieť po chrbtoch oboch rúk, vtierať medzi prsty, do okolia nechtov a zvyšok do dlaní.
- F. Predoperačná príprava rúk**
1. Cieľ: príprava rúk pred operačným výkonom, eliminácia prechodnej a redukcia trvalej mikroflóry kože rúk a predlaktí ako prevencia kontaminácie operačnej rany mikroflórou kože rúk.
 2. Postup predoperačnej prípravy na začiatku operačného programu
 - 2.1 vykonať hygienickú dezinfekciu rúk vo vstupnom filtri alebo v šatni podľa postupu, ktorý je uvedený v časti B bode 4,
 - 2.2 vykonať chirurgické umývanie
 - 2.2.1 Prípravky a pomôcky
 - a) umývacia emulzia s pH neutrálnym k pokožke bez obsahu účinnej dezinfekčnej látky, kompatibilná s prípravkami určenými na dezinfekciu a starostlivosť o pokožku deklarovaná výrobcom,
 - b) pákový alebo bezdotykový dávkovač,

- c) jednorazové špachtličky na vyčistenie priestoru pod nechtami,
- d) jednorazové papierové utierky v uzatvorenom zásobníku na utretie rúk.

2.2.2 Postup

- a) navlhčiť ruky a predlaktia vodou,
- b) aplikovať umývaciu emulziu do dlane, rozotrieť na ruky a predlaktia a malým množstvom vody napeniť,
- c) priestor pod nechtami vyčistiť jednorazovými špachtličkami,
- d) ruky a predlaktia umývať bez použitia kefy a nie dlhšie ako jednu minútu,
- e) opláchnuť pod tečúcou vodou, aby na rukách a predlaktiach nezostali zvyšky umývacej emulzie,
- f) ruky a predlaktia utrieť dosucha jednorazovými utierkami.

2.2.3 Umiestnenie dávkovačov: na stene pri vodovodnej batérii.

2.2.4 Čistenie, dezinfekcia a označovanie dávkovačov na opakované použitie: podľa postupu, ktorý je uvedený v časti A bode 6,

2.3 vykonať chirurgickú dezinfekciu podľa postupu, ktorý je uvedený v časti D bode 4.

3. Postup predoperačnej prípravy medzi dvoma operačnými výkonmi

3.1 zvliecť jednorazové sterilné rukavice,

3.2 vykonať hygienickú dezinfekciu rúk podľa postupu, ktorý je uvedený v časti B bode 4, umytie rúk vykonať len vtedy, ak sú ruky viditeľne znečistené, s následným vykonaním hygienickej dezinfekcie podľa postupu uvedeného v časti B bode 4,

3.3 ošetriť ruky ošetrovateľským prípravkom podľa postupu, ktorý je uvedený v časti E bode 4,

3.4 pred ďalším chirurgickým výkonom vykonať len chirurgickú dezinfekciu podľa postupu, ktorý je uvedený v časti D bode 4 bez chirurgického umývania.

4. Postup predoperačnej prípravy po skončení operačného programu

4.1 zvliecť jednorazové sterilné rukavice,

4.2 vykonať hygienickú dezinfekciu rúk podľa postupu, ktorý je uvedený v časti B bode 4, umytie rúk vykonať len vtedy, ak sú ruky viditeľne znečistené, s následným vykonaním hygienickej dezinfekcie podľa postupu uvedeného v časti B bode 4,

4.3 ošetriť ruky ošetrovateľským prípravkom podľa postupu, ktorý je uvedený v časti E bode 4.

G. Používanie ochranných rukavíc

1. Jednorazové sterilné rukavice

1.1 Cieľ

- a) zabrániť kontaminácii operačnej rany trvalou mikroflórou kože rúk,
- b) zabrániť kontaminácii rúk zdravotníckych pracovníkov mikroorganizmami prenosnými krvou pacienta.

1.2 Indikácie

- a) chirurgické výkony,
- b) pôrody,
- c) invazívne rádiologické výkony,
- d) zabezpečenie centrálného venózneho a arteriálneho prístupu, zavádzanie močových katétrov, zabezpečenie invazívnych vstupov do sterilných dutín a priestorov.

2. Jednorazové ochranné rukavice

2.1 Cieľ

- a) znížiť riziko kontaminácie rúk biologickým materiálom,
- b) znížiť riziko prenosu mikroorganizmov z pacienta na ruky zdravotníckeho pracovníka,
- c) zabrániť poškodeniu pokožky rúk prípravkami určenými na čistenie a dezinfekciu.

2.2 Indikácie

- a) činnosti, pri ktorých je riziko kontaktu rúk s biologickým materiálom, ako je krv, telesné tekutiny, sekréty, exkrementy,
- b) činnosti, pri ktorých je riziko kontaktu rúk so zdravotníckymi pomôckami alebo povrchmi kontaminovanými biologickým materiálom,
- c) kontakt so sliznicami a porušenou kožou pacienta,
- d) vyšetrovanie, ošetrovanie pacienta infikovaného alebo kolonizovaného vysoko virulentnými a multirezistentnými mikroorganizmami,
- e) vyšetrovanie, ošetrovanie pacienta infikovaného alebo kolonizovaného mikroorganizmami tvoriacimi spóry, napríklad *Clostridium difficile*,
- f) vyšetrovanie, ošetrovanie pacientov pri výskyte epidémií prenosných ochorení,

- g) zavádzanie a odstraňovanie periférnych venózných katétrov,
- h) manipulácia a odstraňovanie močových katétrov,
- i) podávanie parenterálnej výživy,
- j) odber krvi a iného biologického materiálu,
- k) odsávanie sekrétu dýchacích ciest,
- l) vyprázdňovanie emitných misiek, podložných mís, močových fliaš,
- m) čistenie a dezinfekcia použitých nástrojov, zdravotníckych pomôcok, prístrojovej techniky, plôch a povrchov,
- n) manipulácia s použitou bielizňou, znečisteným odevom a odpadom.

2.3 Jednorazové ochranné rukavice nepoužívať pri

- a) meraní vitálnych funkcií a fyzikálnom vyšetrení pacienta,
- b) podávaní perorálnych liekov, subkutánných a intramuskulárnych injekcií,
- c) ošetrovaní očí, uší bez sekrécie,
- d) rehabilitácii pacienta,
- e) obliekání, kŕmení a transporte pacienta,
- f) manipulácii s čistou bielizňou,
- g) telefonovaní, práci so zdravotnou dokumentáciou a počítačom.

3. Zásady používania jednorazových ochranných rukavíc

- a) používať veľkosťou vyhovujúce, nepudrované rukavice, kvalita rukavíc deklarovaná výrobcom v závislosti od činnosti, na ktorú sa používajú,
- b) jeden pár rukavíc použiť iba na vyšetrenie alebo ošetrovanie jedného pacienta,
- c) rukavice nepoužívať na viac ako jeden zdravotný výkon,
- d) rukavice navliekať na suché ruky bezprostredne pred činnosťou, na ktorú je ich použitie určené, a ihneď po činnosti zvliecť,
- e) po zvlčení rukavíc vykonať hygienickú dezinfekciu rúk podľa postupu, ktorý je uvedený v časti B bode 4.

H. Zásady starostlivosti o pokožku rúk

- a) pravidelne upravovať nechty a ich okolie,
- b) pravidelne používať ošetrujúce prípravky podľa časti E,
- c) predchádzať znečisteniu rúk,
- d) umývať ruky len v indikáciách, ktoré sú uvedené v časti A bode 2,
- e) na umývanie rúk používať vlažnú vodu,
- f) nepoužívať kefy a umývacie emulzie s obsahom účinnej dezinfekčnej látky,
- g) používať ochranné rukavice len v indikáciách, ktoré sú uvedené v časti G bodoch 1.2 a 2.2,
- h) dodržiavať zásady používania ochranných rukavíc, ktoré sú uvedené v časti G bode 3,
- i) zabrániť priamemu kontaktu pokožky rúk so škodlivými látkami, čistiacimi a dezinfekčnými prípravkami určenými na dekontamináciu nástrojov a povrchov.“.

Poznámky pod čiarou k odkazom 11a a 11b znejú:

11a) STN EN 1500 Chemické dezinfekčné a antiseptické prípravky. Hygienická dezinfekcia rúk. Skúšobná metóda a požiadavky (fáza 2, krok 2) (85 7014).

STN EN 13727+A1 Chemické dezinfekčné a antiseptické prípravky. Kvantitatívna suspenzná skúška na vyhodnotenie bakteriocídnej aktivity v oblasti medicíny. Skúšobná metóda a požiadavky (fáza 2, krok 1) (85 7024).

11b) STN EN 12791 Chemické dezinfekčné a antiseptické prípravky. Dezinfekcia rúk v chirurgii. Skúšobné metódy a požiadavky (fáza 2, krok 2) (85 7030).“.

Čl. II

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. septembra 2015.

Viliam Čislák v. r.

© S-EPI s.r.o. 2010-2017 | Pracuje na systéme **AToM³** | Ďakujeme, že používate **Zákony Pre Ľudí .SK**